

Monumentnummer*: 520878

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82881/100

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Barendrecht Barendrecht Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Barendrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Barendrecht B 6766

Omschrijving**

Inleiding

De WATERTOREN is ten behoeve van de drinkwatervoorziening gebouwd in 1912 naar een ontwerp van de bouwkundige Roelof Kuipers. De 36 meter hoge toren heeft een betonnen skelet met een vulling van baksteen. De toren is gebouwd in een Overgangsstijl met elementen uit de Italiaanse Renaissance en is voorzien van een voor de bouwtijd vrij gangbaar betonnen vlakbodemreservoir met een inhoud van 120 m³. De thans niet meer voor de drinkwatervoorziening in gebruik zijnde toren wordt vergezeld door een op twee niveaus met de toren verbonden kleinere toren. Dit torentje had de functie van filtergebouw en was voorzien van drie filterketels en een reinwaterkelder.

Omschrijving

Vanuit een vierkante plattegrond in deels gepleisterde baksteen, kunststeen en beton opgetrokken en onder een kegeldak staande watertoren. De toren is gekoppeld aan een kleine toren van baksteen, die een ronde plattegrond heeft en met een octogonaal kegeldak wordt afgesloten. Beide daken hadden oorspronkelijk een pannendekking. De watertoren heeft een met schijnvoegen verlevendigde onderbouw van beton en/of aangesmeerde baksteen, die aan drie zijden is voorzien van een driezijdige erker. De vierde zijde bevat de hoog in de gevel staande entree. Deze staat boven een symmetrische dubbele bordestrap, die aan de voorzijde op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

begane grond is voorzien van een deur en verder bestaat uit een steektrap aan weerszijden van het bordes en opengewerkte balustrades. Vanaf het bordes voert een korte derde steektrap naar een rondboogdeur, die staat tussen deels overhoeks geplaatste borstweringen, die de zelfde detaillering hebben als de trapbalustrades en aansluiten op de erkers aan weerszijden. De deur staat binnen een blokklijst, die aan de bovenzijde is verbonden met kraagstukken en een lijst die wordt bekroond door het wapen van de gemeente Barendrecht. De erkers zijn voorzien van een segmentboogvormig venster met een roedenverdeling in het bovenraam van het gewijzigde rechter erkervenster en een roedenverdeling in het originele ijzeren raam van het linker erkervenster. De erkers dragen een balustrade als die aan weerszijden van de deur. De derde erker sluit aan op het tussenlid dat de toren met de kleine toren verbindt. Boven elke erker staat een getoogd venster met roedenverdeling in het stalen raam. De met de bakstenen gevelvelden contrasterende hoeken van de toren zijn van blokken beton en lopen door tot de bovenste geleding van de toren. Het middendeel van de toren bevat aan alle zijden smalle, boven elkaar staande vensters met getrapte keperboogjes. De licht gekleurde bovenste torengeliding met het reservoir heeft boven de balkons een afwijkend plattegrond met convex gewelfde gevels, die gezamenlijk een door de hoeken onderbroken cirkel vormen. De brede balkons accentueren aan alle zijden de overgang tussen het middendeel van de toren en de bovenste geleding met het reservoir. De vier identieke balkons rusten op consoles van uitgemetselde baksteen. Ze zijn voorzien van balustrades van opengewerkt metselwerk. De balkons zijn bereikbaar via terugliggende rondboogdeuren met een omlijsting van baksteen die wordt bekroond door een fronton met een geprofileerde omlijsting. De toren wordt beëindigd door een profielrand en hoger opgaande hoekaccenten. Het platte verbindingslid met de kleine ronde toren bevat een niet oorspronkelijke deur met zijlichten en getoogd bovenlicht.

Hierboven bevindt zich een tweede verbinding tussen de torens in de vorm van een betonnen, met baksteen beklede loopbrug met eveneens betonnen onderbouw. De loopbrug bevat per zijde twee smalle, getoogde vensters met roedenverdeling in de stalen ramen, waarvan ook een reeks op de begane grond en onder de uitgemetselde gevelrand van de sobere kleinere toren is te vinden. Het inwendige van de toren is voor een belangrijk deel in de oorspronkelijke staat bewaard gebleven. De hoeken van de toren bestaan uit vierkante betonnen kolommen met overhoekse verbindingen naar de muren. De betonnen vloeren in de toren rusten op gekruiste koppelbalken van beton die zijn verbonden met de hoekkolommen. De vloeren zijn met elkaar verbonden door houten steektrappen met bordessen op de lagere niveaus en houten ladders ter hoogte van het reservoir. Op de derde etage bevindt zich een rechthoekige betonnen bak, waarboven twee "lekvloertjes" liggen en zich een hoge, lege ruimte bevindt. Deze ruimte wordt beëindigd door de vloer van een lage ruimte met de deuren naar de balkons. De koppelbalken in deze ruimte zijn aan de binnenzijde afgerond toegesneden voor een goede afvoer van de druk van het gewicht van het vlakbodemreservoir op de hoekkolommen. Het gesloten ronde reservoir heeft in het midden een ronde pijp met een ijzeren ladder, die onder de kap uitkomt. Op de tweede etage van de toren bevindt zich de loopbrugverbinding met een betonnen trap naar de kleine toren, die oorspronkelijk diende als filtergebouw. Het torentje heeft in het bovenste gedeelte een rond reservoir van beton met een eveneens betonnen trechterpijp, die werd gebruikt voor de filtering van het water. Het onderste deel van het torentje bevatte drie filterketels, die zijn verwijderd, nadat de watertoren zijn functie kwijtraakte.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de stedenbouwkundige waarde.

De watertoren heeft cultuurhistorische waarde als een bijzonder voorbeeld van een ontwikkeling in de bouw van watertorens voor de drinkwatervoorziening.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tDe watertoren heeft stedenbouwkundige waarde als een belangrijk, beeldbepalend element in het dorpsbeeld en als een bijzonder oriëntatiepunt.

-\tDe watertoren heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere vormgeving, de toegepaste stilistische motieven en het gecombineerde gebruik van de materialen beton en baksteen.

-\tDe watertoren is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van het exterieur en belangrijke delen van het interieur.

-\tAls een van de weinige torens in Nederland met een ermee verbonden tweede toren heeft de watertoren tevens typologische zeldzaamheidswaarde

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf